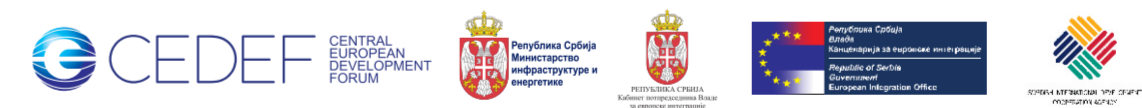

Vodič za izvore finansiranja energetske efikasnosti i obnovljivih izvora

2011, Beograd

Partneri CEDEF-a:

Ova publikacija je realizovana uz podršku Švedske agencije za razvojnu saradnju kroz projekat „Podrška sprovođenju Nacionalne strategije održivog razvoja Republike Srbije“

NLB Banka

NLB banka je članica NLB Grupe, najveće slovenačke međunarodne finansijske organizacije. NLB banka posluje kao banka univerzalnog tipa, što znači da u svojoj ponudi ima široku paletu bankarskih usluga prilagođenu potrebama i očekivanjima kako korporativnih tako i individualnih klijenata. Bankarski stručnjaci i ostali profesionalni kadrovi u ovoj banci intenzivno nastoje da unapređuju sopstvenu poziciju na tržištu, sve vreme imajući na umu odgovornost prema svojim klijentima, akcionarima, zaposlenima i široj društvenoj zajednici.

Kontakt Obrenovićeva bb, 180000 Niš
018/ 522-342
danica.novkovic@nlb.rs, www.nlb.rs

IZVORI SREDSTAVA:

Program lokalnog ekonomskog razvoja na Balkanu (LEDIB)

Ko može da dobije sredstva	Preduzetnici, mala i srednja preduzeća (uključujući i zadruge) registrovana na području Nišavskog okruga.
Uslovi kredita	Kamata Krediti se odobravaju korisnicima kredita po promenljivoj kamatnoj stopi koja se sastoji od referentne kamatne stope NBS + 3 do 4 procentna poena na godišnjem nivou.
	Rok Kratkoročni krediti: od 6 do 12 meseci. Dugoročni investicioni krediti: od 1 do 5 godina, uključujući i grejs period koji može biti do 12 meseci. U grejs periodu se obračunava i naplaćuje interkalarna kamata.

Vodič za izvore finansiranja energetske efikasnosti i obnovljivih izvora

 CEDEF CENTRAL
EUROPEAN
DEVELOPMENT
FORUM
Centralno-evropski forum za razvoj

2011, Beograd

Impressum

Izdavač:
Centralno-evropski forum za razvoj CEDEF

Suizdavač:
Kabinet potpredsednika Vlade Republike Srbije za evropske integracije

Za izdavača:
Jovanka Arsić-Karišić
Urednik:
Ana B. Bovan
Recenzent:
Prof. dr Milorad Filipović, Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu

Saradnici na projektu:
Kosta M. Grgurević, dipl. ing.
Vukašin Trudić, dipl. ing.
Milorad Glođović

Grafička priprema i dizajn:
Aleksandar Nikolić

Štampa:
Grid studio

Tiraž:
1.000 primeraka

UniCredit Bank

UniCredit Bank Srbija a.d. je članica UniCredit Grupe, jedne od vodećih finansijskih grupacija u Evropi i najveće međunarodne bankarske mreže u regionu Centralne i Istočne Evrope (CIE), koja posluje u 22 zemlje i sa preko 9.600 ekspozitura.

UniCredit Banka je prisutna na tržištu Srbije od 2001. godine sa mrežom od preko 70 ekspozitura. UniCredit Banka nudi svojim klijentima kratkoročne i srednjoročne usluge kreditiranja prilagođene njihovim poslovnim potrebama, u domaćoj i stranoj valuti.

Kontakt   Rajičeva 27-29, 11000 Beograd, Srbija
011 32 04 500
office@unicreditgroup.rs, www.unicreditbank.rs

IZVORI SREDSTAVA:

1. Evropska Investiciona Banka (EIB)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Domaćinstva;				
Uslovi kredita	<table><tr><td>Kamata</td><td>Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža</td></tr><tr><td>Rok</td><td>Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave</td></tr></table>	Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža	Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave
Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža				
Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave				

2. Linija direktnog finansiranja projekata održive energije za zemlje Zapadnog Balkana (WeBSEDF)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća • Organi državne uprave				
Uslovi kredita	<table><tr><td>Kamata</td><td>U zavisnosti od kreditne sposobnosti, veličine i obima saradnje korisnika kredita sa Bankom</td></tr><tr><td>Rok</td><td>5 godina</td></tr></table>	Kamata	U zavisnosti od kreditne sposobnosti, veličine i obima saradnje korisnika kredita sa Bankom	Rok	5 godina
Kamata	U zavisnosti od kreditne sposobnosti, veličine i obima saradnje korisnika kredita sa Bankom				
Rok	5 godina				

Societe Generale

Societe Generale je treća najveća banka evrozone u investicionom bankarstvu i radu sa privredom. Banka postoji već 140 godina, dok u Srbiji posluje od 1977. godine. Societe Generale je prva banka sa većinskim stranim kapitalom u Srbiji. Banka poseduje mrežu od preko 90 filijala u svim većim gradovima Srbije. Societe Generale banka opslužuje više od 250.000 klijenata, a po ukupnom kapitalu banka zauzima šesto mesto na tržištu Srbije.

Kontakt Aleksandra Najdanov
Bulevar Zorana Đinđića 50 a/b, 11070 Novi Beograd
011 30 11 400, 30 11 555
aleksandra.najdanov@socgen.com, www.societegenerale.rs

IZVORI SREDSTAVA:

Linija direktnog finansiranja projekata održive energije za zemlje Zapadnog Balkana (WeBSEDF)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Domaćinstva.
Uslovi kredita	Kamata U zavisnosti od kreditne sposobnosti, veličine i obima saradnje korisnika kredita sa Bankom
	Rok 5 godina

Sadržaj

UVOD	5
FONDOVI REPUBLIKE SRBIJE	7
Fond za razvoj Republike Srbije.....	9
Fond za zaštitu životne sredine Republike Srbije	10
Fond za razvoj Vojvodine	11
Razvojna banka Vojvodine	12
Fond revolving kredita - Narodna banka Srbije.....	13
Agencija za energetske efikasnost Republike Srbije.....	14
Pokrajinski sekretarijat za energetiku i mineralne sirovine.....	15
Kancelarija za evropske integracije	16
Delegacija Evropske unije u Beogradu	17
Instrument za prepristupnu pomoć (IPA)	18
Sedmi okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7)	19
Okvirni program za konkurentnost i inovativnost (CIP)	20
MEDUNARODNE RAZVOJNE ORGANIZACIJE I FONDOVI	23
Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP)	25
Nemačka organizacija za tehničku saradnju (GIZ)	26
Švajcarska kancelarija za saradnju (Swiss cooperation office)	27
Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID)	28
Program lokalnog ekonomskog razvoja na balkanu (LEDIB)	29
Međunarodni Višegradski fond.....	30
MEDUNARODNE RAZVOJNE BANKE.....	31
Evropska investiciona banka (EIB)	33
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).....	34
Međunarodna finansijska korporacija (IFC)	36
Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	37
Fond Green for growth	39
KOMERCIJALNE BANKE.....	41
Volksbank Srbija.....	43
Banca Intesa.....	45
ProCredit Banka i ProCredit Leasing	47
Čačanska banka.....	49
Erste bank	50
Eurobank EFG.....	51
Komerijalna banka	52
OTP Banka.....	53
Privredna banka Beograd.....	54
Raiffeisen banka.....	55
Societe Generale.....	56
UniCredit Bank.....	57
NLB bank.....	58

Raiffeisen Banka

Raiffeisen Banka a.d. je deo Raiffeisen International, jedne od najvećih institucija koja nudi usluge privrednog i investicionog bankarstva u Austriji i vodeća univerzalna banka u srednjoj i istočnoj Evropi. Raiffeisen Banka a.d u Srbiji je jedna od vodećih banaka i posluje kroz sistem od 67 filijala pružajući finansijske usluge za oko pola miliona klijenata. Raiffeisen banka najveću pažnju poklanja kreditnoj podršci privrednim subjektima pa se tako iznos sredstava i kamata za ove kredite dogovaraju za svaki pojedinačni slučaj.

Kontakt Bulevar Zorana Đinđića 64a, 11070 Beograd, Srbija
011 32 02 100
info@raiffeisenbank.rs, www.raiffeisenbank.rs

IZVORI SREDSTAVA:

1. KfW – Regionalni fond za obnovljive izvore energije i energetska efikasnost

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Domaćinstva.
Uslovi kredita	Kamata U zavisnosti od projekta
Rok	Od 10 do 15 godina, u zavisnosti od kreditne sposobnosti klijenta

2. Evropska Investiciona Banka (EIB)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Organi državne uprave.
Uslovi kredita	Kamata Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža
Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave

Privredna Banka Beograd

Privredna Banka Beograd a.d. (PBB BANKA) je banka sa tradicijom od skoro 4 decenije rada na finansijskom tržištu bivše Jugoslavije. Osnovana je kao filijala Privredne banke Sarajevo 1973. godine da bi bila registrovana 1989. u Beogradu. Dominantni bankarski proizvodi su krediti, garancije, depoziti po viđenju i kratkoročni depoziti, kao i usluge platnog prometa sa inostranstvom. Klijenti Banke su locirani na teritoriji Republike Srbije. Akcionari Banke su Republika Srbija, domaće kompanije i preduzetnici, ali i strani investitori (preko 17.25%), dok fizička lica učestvuju u akcionarskom kapitalu sa preko 12.25%.

IZVORI SREDSTAVA:

Evropska Investiciona Banka (EIB)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Domaćinstva;				
Uslovi kredita	<table><tr><td>Kamata</td><td>Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža</td></tr><tr><td>Rok</td><td>Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave</td></tr></table>	Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža	Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave
Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža				
Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave				

PREDGOVOR

Vodič za izvore finansiranja energetske efikasnosti i obnovljivih izvora je publikacija koja zainteresovanim licima pruža uvid u izvore finansiranja projekata energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije u Srbiji. Namera CEDEF-a je da na jednom mestu objedini sve potrebne informacije u vezi sa izvorima finansiranja projekata energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije.

Svaka organizacija ima svoje specifične zahteve i kriterijume za dodelu sredstava. CEDEF čitaocima pruža relevantne kontakte kako bi mogli doći do aktuelnih podataka. Ipak, nekoliko osnovnih uputstava za pripremu projektne dokumentacije izlažemo u nastavku:

- Kako bi ste se prijavili za neki od izvora neophodno je da prvo definišete projekte sa kojim želite da aplicirate za određena sredstva.
- Svaka aplikacija treba da sadrži opis projekta u kome će se ukratko predstaviti aktivnosti, ciljevi, vreme trajanja i vrednost projekta.
- Uz opis projekta treba priložiti i budžet projekta koji će sadržati vrednost svake aktivnosti pojedinačno.
- Ukoliko se projekat radi u saradnji sa partnerskim organizacijama, obavezno ih istaći u opisu projekta.
- Projekat treba razložiti prema aktivnostima i vremenu trajanja svake aktivnosti i ukratko opisati svaku aktivnost.
- Studija izvodljivosti je važan aspekt svakog projekta, u njoj su predstavljeni svi benefiti realizacije projekta, kao što su održivost projekta, vreme povratka investicije i povećanje zapošljavanja.

OTP Banka

OTP Banka Srbija a.d. Novi Sad nastala je zvanično 2007. godine spajanjem tri srpske banke: Niške Banke a.d. Niš, Zepter banke a.d. Beograd i Kulske banke a.d. Novi Sad. OTP banka je deo OTP grupacije koja uspešno posluje sa više od 11.000.000 klijenata u devet zemalja.

Kontakt Bulevar oslobođenja 80, 21 000 Novi Sad, Srbija
021 48 00 000
office@otpbanka.rs, www.otpbanka.rs

IZVORI SREDSTAVA:

Evropska Investiciona Banka (EIB)

Ko može da dobije sredstva

- Mala i srednja preduzeća;
- Domaćinstva.

Uslovi kredita

Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža
Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave

Komercijalna banka

Komercijalna Banka osnovana je 1970. godine i sa preko 240 ekspozitura, 700.000 klijenata i kapitalom od preko 400.000.000,00 EUR, jedna je od najvećih u zemlji.
Banka je osnivač i stopostotni vlasnik Komercijalne banke a.d. Budva, koja sa mrežom od 16 filijala i ekspozitura funkcioniše u Republici Crnoj Gori i Komercijalne banke a.d. Banja Luka.

Kontakt Svetog Save 14, 11000 Beograd Srbija
011 32 40 911, lokali: 735, 621, 669, 520, 586, 534, 560, 656
preduzeca@kombank.com, www.kombank.com

IZVORI SREDSTAVA:

Evropska investiciona banka (EIB)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Domaćinstva;
Uslovi kredita	
Kamata	EURIBOR 3M + 3% godišnje+0,5% marža NBS+ marža EIB-a
Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave

UVOD

Centralno-evropski forum za razvoj – CEDEF (osnovan 2003.) je ekspertska organizacija čija misija je zastupanje politike održivog razvoja, smanjenje efekata klimatskih promena i postizanja veće energetske bezbednosti u Centralno evropskom prostoru. Osim toga, CEDEF aktivno radi na podsticanju energetskog menadžmenta u gradovima i industriji i povezivanju zainteresovanih aktera u realizaciji konkretnih projekata. U okviru svoje misije CEDEF je paralelno sa održavanjem Drugog međunarodnog foruma: Izvori finansiranja projekata energetske efikasnosti i obnovljive energije u Srbiji - Predstavljanje fondova iz EU i regiona sastavio i publikovao „Vodič za izvore finansiranja energetske efikasnosti i obnovljivih izvora“. Vodič je predstavljen i podeljen tokom Drugog međunarodnog foruma 16. septembra 2011, a elektronska verzija će biti periodično ažurirana.

O Vodiču

Po prvi put se u Srbiji pojavljuje Vodič ove vrste, upravo u vreme sve intenzivnije potrebe i interesovanja za veću energetske efikasnosti i korišćenje obnovljivih izvora. Vodič omogućava svim zainteresovanim akterima da na jednom mestu pronadju aktuelne informacije o izvorima finansiranja i kreditiranja u Republici Srbiji, i time doprinese bržoj realizaciji projekata ove vrste.

Verujemo da je aktuelni trenutak za publikovanje Vodiča dobar jer Srbija sve doslednije podstiče mere energetske efikasnosti i obnovljive izvore, ubrzano se približavajući svetskim standardima održivog razvoja i borbe protiv efekata klimatskih promena. Regulatorni okvir je u najvećoj meri zaokružen. Prema Strategiji razvoja energetike Republike Srbije do 2015. godine predviđeni su ciljevi i instrumenti za sprovođenje energetske politike Srbije koji upravo obuhvataju zakonodavne, institucionalne, ekonomsko - finansijske i sistemske instrumente, kao što je osnivanje Nacionalnog fonda za energetske efikasnost. U okviru prioriteta za usklađivanje rada i razvoja energetskih sektora Srbije postavljen je i prioritet racionalne upotrebe energije i povećanje energetske efikasnosti kao i prioritet selektivnog korišćenja novih i obnovljivih izvora energije

Tokom 2010. godine uvedene su podsticajne mere za korišćenje obnovljivih izvora energije sa atraktivnim feed-in tarifama, i sačinjen Nacionalni akcioni plan za korišćenje biomase u energetske svrhe. Novi Zakon o planiranju i izgradnji stipuliše obavezu posedovanja energetskog sertifikata objekata pri dobijanju upotrebe dozvole i tokom 2011. su usvojene odgovarajuće uredbe koje će omogućiti praktičnu primenu ovog zakona.

Osim toga, Skuptina Srbije je ratifikovala ugovor o osnivanju Energetske zajednice jugoistočne Evrope i time preuzela obavezu da donese i realizuje plan primene Direktive 2001/77/EC o promovisanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i Direktive 2003/30/EC o promovisanju korišćenja biogoriva i drugih goriva iz obnovljivih izvora energije u sektoru saobraćaja. Najnovija Direktiva o obnovljivoj energiji 2009/28/EC postavlja obavezujuće nacionalne izvore za članice EU, a početak primene u Srbiji će se odrediti u okviru Zajednice. Republika Srbija je od 2009. godine članica i osnivač Međunarodne agencije za obnovljivu energiju (IRENA), kao prve međuvladine organizacije koja se bavi obnovljivom energijom.

Nadamo se višetrukoj primeni Vodiča u praktičnoj primeni i pozivamo sve koje poseduju nove podatke i nove informacije da nam ih dostavljaju kako bi elektronska verzija bila redovno ažurirana.

Eurobank EFG

Eurobank EFG u Srbiji, postala je operativna marta 2003. godine, nakon akvizicije Postbanke od strane Eurobank EFG Grupe. Eurobank EFG Grupa je od marta meseca 2006. godine postala i vlasnik Nacionalne štedionice - banke a.d. kada nastaje Eurobank EFG a.d. Beograd.

Eurobank EFG zauzima je prisutna u sledećim segmentima bankarskog poslovanja: malom biznisu, stambenim, potrošačkim kreditima, kreditnim karticama, štednji stanovništva i poslovanju na tržištu novca. Udeo na tržištu koji Eurobank ima je 6,8%, čime je zauzela četvrto mesto na tržištu Srbije. U pogledu ukupnog kapitala nalazi se na trećem mestu.

Kontakt Vuka Karadžića 10, 11000 Beograd, Srbija
011 30 27 538
office@eurobankefg.rs, www.eurobankefg.rs

IZVORI SREDSTAVA:

Evropska Investiciona Banka (EIB)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Domaćinstva;				
Uslovi kredita	<table><tbody><tr><td>Kamata</td><td>Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža</td></tr><tr><td>Rok</td><td>Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave</td></tr></tbody></table>	Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža	Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave
Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža				
Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave				

Erste Bank

Erste Bank a.d. Novi Sad je deo Erste Grupe, jedne od vodećih finansijskih institucija u Srednjoj i Istočnoj Evropi, sa preko 17.000.000 klijenata u osam zemalja. Erste Banka je nastala 1819. godine kao prva štedionica u Austriji. U Srbiji posluje od sredine 2005. godine kada je preuzela većinski deo akcija Novosadske banke, najstarije finansijske institucije u našoj zemlji, osnovane 1864. godine.

Erste Banka u Srbiji je tokom 2010. godine sa 5.000.000,00 EUR kreditirala prve projekte koji podrazumevaju korišćenje obnovljivih izvora energije u Srbiji (više malih hidro centrala ukupne snage 4,6 MW).

U 2011. godini Erste banka je intenzivirala finansiranje projekata u oblasti obnovljivih izvora energije. Osim korišćenja hidropotencijala banka očekuje i projekte koji podrazumevaju korišćenje potencijala vetra, biomase, biogasa, kao i solarne energije.

Kontakt Bulevar oslobođenja 5, 21000 Novi Sad, Srbija
0800 201201
info@erstebank.rs, www.erstebank.rs

IZVORI SREDSTAVA:

Evropska investiciona banka (EIB)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Domaćinstva;				
Uslovi kredita	<table><tr><td>Kamata</td><td>Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža</td></tr><tr><td>Rok</td><td>Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave</td></tr></table>	Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža	Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave
Kamata	Fiksna: fiksna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža Varijabilna: varijabilna kamatna stopa EIB-a + 0,5% marža NBS + 3% marža				
Rok	Do 12 godina za mala i srednja preduzeća i do 15 godina za organe državne uprave				

FONDOVI REPUBLIKE SRBIJE

Čačanska banka

Čačanska banka je organizovana kao akcionarsko društvo i neprekidno posluje od 1956. godine. Čačanska banka je banka univerzalnog tipa i pruža sve vrste usluga stanovništvu i privredi. Kao regionalna banka svoju delatnost obavlja na području zapadne i centralne Srbije.

Banka se, pre svega, fokusira na saradnju sa klijentima segmenta malih i srednjih preduzeća i preduzetnika.

Od 2008. godine Čačanska banka je aktivno uključena u finansiranje projekata uštede energije i korišćenja obnovljivih izvora energije i do sada je realizovano 158 projekata ukupne vrednosti 5.000.000,00 EUR. Trenutno Čačanska banka nudi HIT Energy kredite preko kreditne linije Green for Growth Fund.

Kontakt Aleksandar Mijailović
Pivarska 1, 32000 Čačak, Srbija
032 302 171, 302 200, 302 203
aleksandar.mijailovic@cacanskabanka.co.rs, www.cacanskabanka.co.rs

IZVORI SREDSTAVA:

Fond Green for Growth (GGF)

Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Domaćinstva;
Uslovi kredita	Kamata Nominalna: EURIBOR 6M + 5,50% p.a. za klijente privrede i 8,50% p.a. za klijente stanovništva; Efektivna: 8.01% p.a. za klijente privrede i 8.84% p.a. za klijente stanovništva
	Rok Do 7 godina

	Stara mašina	Nova EE mašina
Godišnja potrošnja energije	175.200,00 kW	350.400,00 kW
Godišnji broj proizvedenih jedinica	15.768.000	175.200.000
Potrošnja energije po jedinici proizvoda	0,01111 kW	0,002 kW
Ušteda energije		82%
Ukupna ušteda energije, u kWh, pri istoj proizvedenoj količini, uz ostvarene energetske uštede		1.596.107,00 kWh
Finansijska ušteda		111.727,00 EUR
Period povraćaja investicije		2,77 godina
Kontakt	ProCredit Bank	ProCredit Leasing
	Milutina Milankovića 17, 11070 Novi Beograd 011 20 77 906, 20 77 888 info@procreditbank.rs, www.procreditbank.rs	Milutina Milankovića 17, 11 070 Novi Beograd 011 30 12 700 info@procreditleasing.rs, www.procreditleasing.rs

Fond za razvoj Republike Srbije

Rad Fonda za razvoj Republike Srbije regulisan je Zakonom o Fondu za razvoj Republike Srbije. Fond se finansira iz naplate kredita, kreditnih linija i budžeta samo u delu obavljanja komisionih poslova u ime i za račun države. Ciljevi Fonda za razvoj Republike Srbije: podsticanje privrednog razvoja, podsticanje ravnomernog regionalnog razvoja, unapređenje konkurentnosti domaće privrede, podsticanje razvoja proizvodnog zanatstva i uslužnih delatnosti, podsticanje zapošljavanja, podsticanje razvoja tržišta kapitala i podsticanje energetske efikasnosti.

Kontakt	Bulevar Nemanjića 14a, 18000 Niš, Srbija 018 41 50 199 office@fondzarazvoj.rs, www.fondzarazvoj.gov.rs
Iznos raspoloživih sredstava	137.960.000,00 EUR
Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> Privredni subjekti koji su u većinskom privatnom ili državnom vlasništvu, osim javnih preduzeća; Privredni subjekti koji imaju učešće društvenog kapitala manje od 40%.
Uslovi kredita	Kamata
	2,8% na godišnjem nivou ukoliko je sredstvo obezbeđenja garancija/avalirana menica poslovne banke, a u ostalim slučajevima 4,5% na godišnjem nivou, uz primenu valutne klauzule.
	Rok
	Krediti će se odobravati sa rokom otplate do 5 godina i odloženim rokom otplate do jedne godine

Fond za zaštitu životne sredine Republike Srbije

Fond za zaštitu životne sredine Republike Srbije je vodeća državna institucija u oblasti investicija u životnu sredinu. Fond za zaštitu životne sredine obavlja poslove upravljanja projektima i finansijskog posredovanja u oblasti očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unapređenja životne sredine, kao i u oblasti energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije a u skladu sa nacionalnim programom zaštite životne sredine i drugim strateškim planovima i programima, kao i zaključenim međunarodnim ugovorima.

Kontakt	Dr Ivana Ribara 91, 11070 Beograd, Srbija 011 22 85 093 www.sepf.gov.rs				
Iznos raspoloživih sredstava	3.000.000,00 EUR				
Ko može da dobije sredstva	Korisnici sredstava su pravna lica (privredni subjekti u većinskom privatnom ili državnom vlasništvu osim javnih preduzeća, odnosno privredni subjekti koji imaju učešće društvenog kapitala manje od 40%) i preduzetnici koji imaju sedište, odnosno prebivalište na teritoriji Republike Srbije, koji u prethodne dve godine nisu poslovali sa gubitkom i ispunjavaju uslove konkursa				
Uslovi kredita	<table><tr><td>Kamata</td><td>Kamatna stopa je 3% na godišnjem nivou, obračun se vrši komformnom metodom, uz primenu valutne klauzule</td></tr><tr><td>Rok</td><td>Rok otplate je do 7 godina, sa odloženim rokom otplate do 1 godine u kome se obračunava interkalarna kamata u iznosu od 3% i pripisuje glavnom dugu</td></tr></table>	Kamata	Kamatna stopa je 3% na godišnjem nivou, obračun se vrši komformnom metodom, uz primenu valutne klauzule	Rok	Rok otplate je do 7 godina, sa odloženim rokom otplate do 1 godine u kome se obračunava interkalarna kamata u iznosu od 3% i pripisuje glavnom dugu
Kamata	Kamatna stopa je 3% na godišnjem nivou, obračun se vrši komformnom metodom, uz primenu valutne klauzule				
Rok	Rok otplate je do 7 godina, sa odloženim rokom otplate do 1 godine u kome se obračunava interkalarna kamata u iznosu od 3% i pripisuje glavnom dugu				

ProCredit Banka i ProCredit Leasing

ProCredit banka u Srbiji posluje od 2001. godine i deo je ProCredit Grupe, 21 finansijske institucije koje posluju na tri kontinenta. Deo celokupne misije ProCredit Grupe, pa tako i ProCredit banke u Srbiji, je postavljanje standarda u finansijskom sektoru u kome banka posluje. Odatle proizilazi i aktivno učešće u unapređenju poslovnog, ali i životnog okruženja kroz finansiranje unapređenja energetske efikasnosti, kao načina podrške ekonomskog razvoja koji je ekološki održiv u najvećoj mogućoj meri.

ProCredit banka je razvojno orijentisana banka koja pruža kompletan paket usluga svojim klijentima, a u kreditnim poslovima je fokusirana na kreditiranje malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, kao i poljoprivrednih proizvođača. Kao banci posvećenog finansiranja ovih sektora, logičan korak ProCredit banci bilo je osnivanje lizing kompanije 2005. godine, pošto je upravo za te klijente to jednostavan, brz i pogodan metod investiranja uz minimum sopstvenih ulaganja. Od 2010. godine ProCredit Leasing pomoću lizinga za energetske efikasnost, razvijenog iz kreditne linije KfW, omogućava nabavku vozila, mašina i opreme koji su energetske efikasni ili koriste obnovljive izvore energije.

U nameri da dodatno doprinese poboljšanju konkurentnosti domaće privrede i održivom razvoju, ProCredit banka je tokom 2011. takođe iz kreditne linije KfW razvila i uvela u ponudu i kredite za unapređenje energetske efikasnosti, namenjene preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednicima, za nabavku energetske opreme, mašina i vozila i investicije u energetske efikasnost.

Uslov za odobravanje kredita i lizinga za unapređenje energetske efikasnosti je da mašine, oprema ili vozila koja su predmet kupovine ostvaruju uštede energije od 20% ili smanjenje emisija ugljen dioksida od 20%. ProCredit banka je razvila i posebnu metodologiju pomoću koje se može izračunati sa dosta preciznosti, koliko energetske uštede donosi nova, energetske efikasna oprema, ili oprema koja koristi obnovljive izvore energije, ako se za osnov uzme postojeća oprema koja se koristi. Savremeni energetske efikasni uređaji i oprema omogućavaju da rata kredita ili lizing naknade potrebnog za njihovu nabavku bude praktično jednaka mesečnoj uštedi na troškovima energije.

Primer: Mašina za proizvodnju sitne plastične ambalaže

Lizing za energetske efikasnost

- Period otplate 60 meseci
- Učešće 20%
- Mesečna rata lizing naknade 4.366,00 EUR
- Bruto vrednost predmeta lizinga 313.638,00 EUR.

Banca Intesa je prva banka u Srbiji koja je sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj potpisala ugovor o korišćenju kreditne linije za energetske efikasnost u Srbiji namenjenu privatnim preduzećima. Kreditna linija u iznosu od 14.000.000,00 EUR, koju su karakterisala i bespovratna sredstva EBRD za korisnike kredita u visini 15% - 20% iznosa kredita, je uspešno i u potpunosti realizovana.

Banca Intesa trenutno na raspolaganju ima sličnu kreditnu liniju, realizovanu takođe sa EBRD, podizanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća odnosno za usklađivanje sa EU standardima i iz koje se takođe pod određenim uslovima mogu finansirati projekti energetske efikasnosti. Uslovi pod kojima se odobravaju krediti su sledeći:

- Iznos kredita: do 1.000.000,00 EUR
- Rok kredita: do 5 godina
- Grace period: do 1 godine
- Kamatna stopa: od Euribor 3M + 5,25% godišnje
- Podsticajna sredstva: u visini 10% - 20% iznosa kredita u zavisnosti od vrste projekta odnosno stepena usklađenosti sa EU standardima.

Banca Intesa finansira projekte energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije pod povoljnim uslovima i iz ostalih kreditnih linija koje realizuje u saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama (EIB, CEB). Osim toga, Banka kroz projektno finansiranje ima mogućnost da podrži projekte obnovljivih izvora energije

Kontakt Milentija Popovića 7b, 11070 Beograd, Srbija
011 22 58 382
msp_centrala@bancaintesabeograd.com, ww.bancaintesabeograd.com

Fond za razvoj Vojvodine

Fond za razvoj Autonomne pokrajine Vojvodine osnovan je Odlukom o osnivanju Fonda za razvoj Autonomne pokrajine Vojvodine radi stvaranja uslova za podsticanje razvoja infrastrukture, prirode i ravnomernog razvoja AP Vojvodine. Fond za razvoj Vojvodine će u 2011. godini svoje aktivnosti usmeriti na ostvarivanje sledećih ciljeva: podsticanje privrednog razvoja, povećanje zaposlenosti, povećanje konkurentnosti, povećanje izvoza, povećanje stepena inovativnosti i povećanje stepena energetske efikasnosti.

Kontakt Hajduk Veljkova 11, 21000 Novi Sad, Srbija
021 48 30 666
www.vdf.org.rs

Iznos raspoloživih sredstava 500.000,00 EUR

Ko može da dobije sredstva Privredna društva koja ispunjavaju sledeće uslove:
· da su registrovana kod Agencije za privredne registre Republike Srbije;
· da imaju sedište na teritoriji AP Vojvodine i kod kojih se sedište matičnog preduzeća nalazi van teritorije Republike Srbije;
· da su sa većinskim privatnim kapitalom - kapitalom matičnog preduzeća.

Uslovi kredita **Kamata** 2,8% na godišnjem nivou

Rok Krediti će se odobravati sa rokom otplate do 5 godina.

Razvojna banka Vojvodine

Udruživanjem potencijala sa fondovima čiji je osnivač Vlada AP Vojvodine, započeto potpisivanjem sporazuma sa Fondom za razvoj i Garancijskim fondom AP Vojvodine, stvoreni su preduslovi da Razvojna banka Vojvodine obezbedi značajan finansijski podsticaj projektima od razvojnog značaja za Pokrajinu. Ovim je, praktično, opredeljena poslovna orijentacija Banke na finansiranje razvojnih i infrastrukturnih projekata.

Kontakt	Stražilovska 2, 21000 Novi Sad, Srbija 021 48 84 400 www.rbv.rs				
Iznos raspoloživih sredstava po projektu	Od 10.000,00 do 1.000.000,00 EUR				
Ko može da dobije sredstva	Pravna lica i preduzetnici				
Uslovi kredita	<table><tr><td>Kamata</td><td>NKS 6,80% godišnje, fiksno, EKS od 7,17% ili NKS 7,80% godišnje, fiksno, EKS od 8,18%, u zavisnosti od boniteta klijenta i ponuđenih sredstava obezbeđenja.</td></tr><tr><td>Rok</td><td>Do 5 godina, period mirovanja otplate kredita do 12 meseci.</td></tr></table>	Kamata	NKS 6,80% godišnje, fiksno, EKS od 7,17% ili NKS 7,80% godišnje, fiksno, EKS od 8,18%, u zavisnosti od boniteta klijenta i ponuđenih sredstava obezbeđenja.	Rok	Do 5 godina, period mirovanja otplate kredita do 12 meseci.
Kamata	NKS 6,80% godišnje, fiksno, EKS od 7,17% ili NKS 7,80% godišnje, fiksno, EKS od 8,18%, u zavisnosti od boniteta klijenta i ponuđenih sredstava obezbeđenja.				
Rok	Do 5 godina, period mirovanja otplate kredita do 12 meseci.				

Banca Intesa

Banca Intesa je vodeća banka u Srbiji sa najvećim tržišnim učešćem u svim najznačajnijim segmentima bankarskog poslovanja: ukupnoj aktivni, ukupnim plasmanima, ukupnim depozitima i ukupnim prihodima. Kao univerzalna bankarska institucija Banca Intesa poseduje razvijenu poslovnu mrežu, koju čini više od 200 ekspozitura u 120 gradova širom Srbije. Profesionalni tim sastavljen od 3000 zaposlenih svakodnevno brine o potrebama i zadovoljstvu 1.5 miliona klijenata, koje čine fizička lica, preduzetnici, mala i srednja preduzeća, kao i velike kompanije i lokalne samouprave. Banca Intesa je deo velike međunarodne grupacije Intesa Sanpaolo, jedne od vodećih bankarskih grupa u evrozoni i najsnažnije u Italiji.

Lokalne samouprave i javna preduzeća

Banca Intesa je najaktivnija banka na srpskom tržištu u domenu finansiranja projekata lokalnih samouprava i javnih preduzeća sa tržišnim učešćem od oko 60% po realizovanim kreditima ovom segmentu privrede.

Za finansiranje projekata energetske efikasnosti lokalnih samouprava i javnih preduzeća, Banca Intesa ima na raspolaganju Kreditnu liniju nemačke razvojne banke Kfw iz koje odobrava kredite kako za ovu tako i za ostale namene pod veoma povoljnim uslovima:

- Iznos kredita: do 1.200.000,00 EUR
- Rok: do 7 godina
- Grace period: do 2 godine
- Kamatna stopa: 6,75% fiksno ili od Euribor 3M + 4,00% na godišnjem nivou

Sredstava Kfw kreditne linije namenjena su finansiranju kapitalnih investicija lokalnih samouprava i javnih preduzeća. Najčešći projekti energetske efikasnosti su:

- Projekti u oblasti izgradnje (rekonstrukcija fasada objekata),
- Javna rasveta (zamena starog osvetljenja novim energetski efikasnijim),
- Projekti u oblasti toplotne energije (zamena starih kotlova novim modernijim).

Posebnost ove kreditne linije je angažovanje tehničkog konsultanta koji korisnicima kredita, bez naknade, pomaže u pripremi projekata, pripremi tendera za nabavku finansijskih usluga itd.

Sredstvima ove i ostalih kredtnih linija koje Banca Intesa ima na raspolaganju (EIB, CEB) se mogu finansirati i ostali "ekološki" projekti kao što je izgradnja novih sanitarnih deponija. Banka je već finansirala izgradnju novih regionalnih sanitarnih deponija u Pančevu i Užicu.

Korporativni klijenti

Banca Intesa prednjači na srpskom tržištu i kada je reč o poslovanju sa korporativnim klijentima sa tržišnim učešćem od 15% po ukupnim plasmanima.

Kredit se realizuju po principu projektnog finansiranja sa rokom otplate do 12 godina. S obrizom na potencijal i vremenski rok za koji se investicija isplati banka se odlučila za finansiranje mini-hidrocentala i postrojenja za biomasu. Nakon uvođenja podsticaja za povlašćene proizvođače / "feed in tariffs", interesovanje je veliko. Do sada Volksbank Srbija nije realizovala nijedan projekat, zbog veoma složene administrativne procedure koja se dodatno ogleda i u nedostatku standarda opreme koja se koristi kao i postupaka za samu eksploataciju obnovljivih izvora energije. Do sada broj izgrađenih objekata i uloženi kapital u projekte OIE u Srbiji je zanemarljiv i uglavnom je domaćeg porekla.

Kontakt Nenad Lučić
Bulevar Mihaila Pupina 165g, 11070 Beograd, Srbija
011 20 17 047
nenad.lucic@volksbank.co.rs, www.volksbank.co.rs

IZVORI SREDSTAVA

KfW – Regionalni fond za obnovljive izvore energije i energetske efikasnost

Ko može da dobije sredstva

- Mala i srednja preduzeća;
- Domaćinstva.

Uslovi kredita

Kamata	Od 8,95% u zavisnosti od tipa projekta i tipa kredita
Rok	Do 30 godina

Fond revolving kredita - Narodna banka Srbije

Evropska unija, preko Evropske agencije za rekonstrukciju, odobrila je tokom 2001. i 2002. godine Republici Srbiji donaciju u iznosu od 15 miliona evra za finansiranje malih i srednjih preduzeća. Donacija je u potpunosti realizovana za nepune dve godine, a redovnim otplatama glavnice i kamate formiran je Revolving fond. Sredstva donacije i Revolving fonda do kraja januara 2011. godine koristilo je 595 malih i srednjih preduzeća, u ukupnom iznosu od 60,1 miliona evra.

Narodna banka Srbije, kao agent Vlade Republike Srbije, upravlja Fondom revolving kredita; sredstva Fonda plasira krajnjim korisnicima na zahtev posredničkih banaka i kontroliše namensko korišćenje sredstava.

Kontakt Nemanjina 17, 11000 Beograd, Srbija
Sektor za međunarodnu saradnju Narodne banke Srbije
011 33 38 324, 33 38 325
www.nbs.rs

Iznos raspoloživih sredstava po projektu od 20.000,00 do 200.000,00 EUR

Ko može da dobije sredstva Mala i srednja preduzeća za nabavku opreme i postrojenja za proizvodnju roba i/ili pružanja usluga, izgradnja objekata za smeštaj proizvodnih kapaciteta, uz obavezu korisnika da najmanje 20% vrednosti projekta pokrije iz sopstvenih sredstava i mogućnost da najviše 20% kredita iskoristi za obrtna sredstva.

Uslovi kredita

Kamata	Tromesečni EUR LIBOR + 3,25%.
---------------	-------------------------------

Rok Krediti će se odobravati sa rokom otplate do 5 godina i odloženim rokom otplate do jedne godine.

Posredničke banke Unicredit Bank Srbija, Erste bank, OTP banka Srbija, Čačanska banka, Komercijalna banka, Privredna banka Beograd i Raiffeisen banka

Agencija za energetska efikasnost Republike Srbije

Agencija za energetska efikasnost Republike Srbije je formirana zbog strateške potrebe Srbije za unapređenjem uslova i mera za racionalno korišćenje energije i energenata. Osnovana je 2002. godine u okviru reforme energetskog sektora, a uz finansijsku podršku Evropske unije preko Evropske agencije za rekonstrukciju (iz programa CARDS). Predlaganjem podsticajnih mera za povećanje energetske efikasnosti i promovisanjem značaja energetske efikasnosti, kao i upravljanjem programima i projektima za racionalno korišćenje energije i veću upotrebu obnovljivih izvora energije kao jednih od ključnih faktora održivog razvoja, Agencija doprinosi unapređenju društveno odgovornog ponašanja prema energiji u svim strukturama države i društva. Na taj način se poboljšavaju indikatori efikasnog korišćenja energije u Srbiji i posredno doprinosi efektivnosti nacionalnog energetskog sistema i energetske bezbednosti zemlje.

Kontakt Omladinskih Brigada 1, SIV 3, 11070 Novi Beograd, Srbija
011 31 31 957
seea@seea.gov.rs, www.seea.gov.rs

PROJEKAT AGENCIJE ZA ENERGETSKU EFIKASNOST REPUBLIKE SRBIJE "POVEĆANJE ENERGETSKE EFIKASNOSTI U SRBIJI" IZ KREDITA SVETSKE BANKE

Nakon ratifikacije u Narodnoj skupštini, Agencija za energetska efikasnost je nastavila da implementira, Projekat "Povećanja energetske efikasnosti u Srbiji", koji se finansira iz sredstava Republike Srbije a iz kredita Svetske banke, koji obuhvata energetska rehabilitaciju škola, bolnica i ustanova socijalne namene.

Projekat ima za cilj:

- Unapređenje energetske efikasnosti u javnim objektima socijalne namene (škole, bolnice, domovi starih, domovi za nezbrinutu decu), primenom mera na građevinskom omotaču, sistemu grejanja i unutrašnjem osvetljenju;
- Povećanje subjektivnog osećaja komfora kod krajnjih korisnika;
- Podizanje nivoa svesti krajnjih korisnika o energetske efikasnosti, potrebi za racionalnim korišćenjem energije i uštedama koje se mogu postići.

Dosadašnje evaluacije pokazale su uštedu i do 50% u energiji i emisiji CO₂. Vrednost druge faze projekta jeste 3.000.000,00 USD, sa učešćem Srbije od 2.000.000,00 USD. Tim sredstvima do kraja 2012. godine energetski će biti rehabilitovan Klinički centar Niš, kao i oko 70 škola, bolnica i ustanova socijalne namene širom Srbije. Prva faza, vredna 25.000.000,00 USD, trajala je od 2005. do 2008. godine, i u tom periodu su, u skladu sa procedurama Svetske banke, energetski rehabilitovani Klinički centar Srbije, 28 škola i bolnica.

Projekat je dobio nagradu "Green Award" za 2007. godinu, kao najbolji od svih projekata Svetske banke koji se bave problematikom energetske efikasnosti i zaštite životne sredine, pa je i to jedan od razloga što su odobrena nova, još veća sredstva za novu fazu. Inače, rok povraćaja investicija na osnovu ušteda je za sve objekte manji od 10 godina, koliki je "grejs" period otplate. Projekat je u januaru 2011. godine potvrđen kao zvanični partner kampanje Evropske komisije "Održiva energija za Evropu".

Volksbank Srbija

Volksbank Srbija je osnovana u septembru 2003. godine i deo je Volksbank Group koja posluje u 9 zemalja Centralne i Istočne Evrope sa preko 600 ekspozitura i ukupnom aktivom od 14 milijardi EUR. Volksbank Srbija ima poslovnu mrežu od 26 ekspozitura sa ukupnom aktivom od 787.000.000 EUR i po većini pokazatelja zauzima mesto broj 10 na tržištu Srbije. Volksbank je ovom segmentu prisutna preko dva aktuelna programa:

- „Energy Efficiency Program“ / KfW linija u iznosu od 10.000.000,00 EUR
- Finansiranje projekata u sektoru obnovljivih izvora / sredstva iz sopstvenog potencijala

Energy Efficiency Program

Do sada je realizovano oko 100 kredita u ukupnom iznosu blizu 5.000.000 EUR. Najveći deo sredstava je plasiran u ovoj i prošloj godini. Kreditima su pokriveni svi segmenti poslovanja, tako da pored većih investicija koje se odnose na finansiranje preduzeća, razvijeni su i kreditni proizvodi namenjeni za micro segment, a pod određenim uslovima i za stanovništvo. Najveći deo realizovanih projekata do sada se odnosi na investicije u zgradarstvu, bilo da se radi o rekonstrukciji stambenog ili poslovnog prostora, što ukazuje da se najviše energije troši u zgradama.

Kreditne linije namenjene za finansiranje ovih projekata, kao i kreditna linija koju banka koristi (KfW- Nemačka razvojna banka) su mnogo povoljnije za poslovne banke, pa je banka stimulisana da klijentima ponudi kredite za EE po značajno povoljnijim uslovima nego što su to komercijalni uslovi, prvenstveno po nižim kamatnim stopama. Primera radi, raspon kamata za potrošački kredit u EUR na tržištu je između 12% i 20%, dok je za EE potrošački kredit kamata 8.95%. Na taj način, klijent ostvaruje dvostruku korist, koristi kreditnu liniju pod posebnim uslovima, a istovremeno povećava energetska efikasnost što se odražava i kroz smanjenje troškova za energiju. U okviru EE programa (KfW linija) banka ima i kredite za obnovljive izvore energije, a koji su uglavnom vezani za korišćenje solarne energije ili energije iz biomase, ali samo za potrebe korisnika.

Pored kreditne sposobnosti, bilo pojedinca ili kompanije, svaki projekat mora ispuniti kriterijume propisane od strane KfW-a, odnosno efekat investicije ili mera koja se preduzima u cilju povećanja energetske efikasnosti mora ostvariti min 20% uštede energije i 20% smanjenja emisije CO₂ kao posledice potrošnje energije. Kriterijum smanjenja emisije CO₂ ne važi ukoliko se radi o investiciji za obnovljive izvore energije. Do sada najkompleksniji projekat banke, realizovan je u fabrici "Toza Marković" iz Kikinde, gde je urađena skoro kompletna revitalizacija proizvodnog pogona u mašinskom i elektro delu, kao i niz preduzetih mera u vezi sa rekonstrukcijom same fabrike. Energetske i uštede u emisiji CO₂ koje se pri tom postignute su nemerljive, a sama investicija će se isplatiti za oko 5 godina.

Finansiranje projekata u sektoru obnovljivih izvora

Odnosi se na finansiranje izgradnje objekata / postrojenja za proizvodnju električne energije korišćenjem obnovljivih izvora, a koji će biti predmet priključenja na elektrodistributivnu mrežu u cilju prodaje električne energije.

Pokrajinski sekretarijat za energetiku i mineralne sirovine

Sekretarijat obavlja poslove uprave koji se odnose na: istraživanje, razvoj i primenu svih vidova primarne i sekundarne energije, razvojnoistraživačke programe u oblasti uglja, nafte, gasa, geotermalnih i mineralnih voda, povećanja energetske efikasnosti postrojenja i štednje energije, alternativne energetske izvore i sekundarne sirovine od značaja za razvoj Pokrajine; prikupljanje novih tehnologija, patenata i licenci za mogućnost uvođenja u proizvodnju novih proizvoda na osnovu sirovina koje su od značaja za Pokrajinu; tekuću politiku razvoja energetike i sirovina i funkcionisanje energetske sistema; praćenje proizvodnje i potrošnje svih vidova energije; utvrđivanje energetske i sirovinskih rezervi u Pokrajini; rešavanje po zahtevima za odobravanje za eksploataciju mineralnih sirovina i izvođenje rudarskih radova i odobrenja geoloških istraživanja.

Pokrajinski sekretarijat za energetiku i mineralne sirovine objavljuje konkurse za dodelu bespovratnih sredstava za projekte koji imaju za cilj poboljšanje energetske stanja AP Vojvodine.

Kontakt Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad, Srbija
021 48 74 337
psemr@vojvodina.gov.rs, www.psemr.vojvodina.gov.rs

Iznos raspoloživih sredstava U zavisnosti od konkursa i tipa projekta

Ko može da dobije sredstva

- Lokalna samouprava;
- Javna komunalna preduzeća;
- Javna preduzeća.

Uslovi kredita **Kamata** Bespovratna sredstva

Rok U zavisnosti od konkursa i tipa projekta

Kancelarija za evropske integracije

Grupa "Kancelarija za evropske integracije" nastala je sa ciljem da svim zainteresovanim članovima pruži osnovne informacije o Evropskoj uniji, procesu evropske integracije Srbije, šta nas na putu ka EU čeka i zašto je za Srbiju dobro da postane članica EU. Kancelarija za evropske integracije (u daljem tekstu Kancelarija) osnovana je 14. marta 2004. godine pod nazivom „Kancelarija za pridruživanje EU“, kao služba Vlade Srbije. Sadašnji naziv nosi od 28. decembra 2007. godine.

Delokrug Kancelarije utvrđen je članom 2. Uredbe o osnivanju Kancelarije za evropske integracije („Službeni glasnik RS“, br. 126/07, 117/08, 42/10 i 48/10), prema kome Kancelarija obavlja stručne, administrativne i operativne poslove i poslove za potrebe Vlade povezane sa koordinisanjem rada ministarstava, posebnih organizacija i službi Vlade, koji se odnose na:

- koordinisanje, praćenje i izveštavanje o procesu pridruživanja i pristupanja Evropskoj uniji;
- koordinisanje pregovora sa Evropskom unijom;
- koordinisanje sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i rada zajedničkih tela osnovanih tim Sporazumom;
- koordinisanje pripreme strateških dokumenata u vezi sa procesom pristupanja Evropskoj uniji;
- koordinisanje saradnje organa državne uprave sa Evropskom komisijom i drugim stručnim telima Evropske unije, kao i stručnu i tehničku saradnju u procesu pridruživanja i pristupanja sa državama članicama, kandidatima i potencijalnim kandidatima, u saradnji i uz obaveštavanje Ministarstva spoljnih poslova;
- podsticanje i praćenje usklađivanja propisa Republike Srbije s propisima i standardima EU i obaveštavanje EU i javnosti o tome;
- pomoć ministarstvima i posebnim organizacijama u usklađivanju propisa s propisima EU;
- praćenje izvršavanja obaveza koje ministarstva i posebne organizacije imaju u pridruživanju i pristupanju EU;
- koordinisanje prevodenja i pripreme nacionalne verzije propisa EU i prevoda zakonodavstva Republike Srbije na jedan od zvaničnih jezika Unije;
- informisanje javnosti i promociju aktivnosti u procesu pridruživanja i pristupanja EU;
- saradnju, posredstvom Ministarstva spoljnih poslova, sa Misijom Republike Srbije pri EU u procesu pridruživanja i pristupanja Uniji;
- organizaciju obuke iz oblasti EU u saradnji sa drugim organima državne uprave i službama Vlade;
- učešće u usklađivanju aktivnosti u oblasti planiranja i korišćenja evropskih fondova, donacija i drugih oblika razvojne pomoći iz inostranstva.

Kancelarija ostvaruje saradnju sa Ministarstvom spoljnih poslova i drugim nadležnim organima državne uprave u razmatranju pitanja koja se odnose na definisanje potreba i popunjavanje stručnog dela diplomatskog kadra Misije Republike Srbije pri Evropskoj uniji u svim fazama evropskih integracija.

Kancelarija obavlja i druge poslove iz oblasti pridruživanja i pristupanja Evropskoj uniji koje joj Vlada poveri.

Kontakt Nemanjina 34, 11000 Beograd, Srbija
011 30 61 100, 30 61 102
www.seio.gov.rs

KOMERCIJALNE BANKE

Delegacija Evropske unije u Beogradu

Delegacija Evropske unije u Beogradu je ustanovljena 1982. godine nakon potpisivanja sporazuma o saradnji između SFRJ i tadašnje Evropske ekonomske zajednice (EEZ). Evropska unije je danas među najvećim kontributorima u brojnim oblastima razvoja Srbije. Projektna linija i programi su raznovrsni, a među nima su IPA, CARDS, EIDHR, Erasmus Mundus, TEMPUS i drugi. EU je namenila Srbiji u 2011. godini iz predpristupnih fondova (IPA) dvadeset tri projekta ukupne vrednosti 178.500.000,00 EUR. Celokupna donacija Evropske unije Srbiji sada iznosi 2.2 milijarde EUR.

Kako pristupiti fondovima Evropske unije? Pristup fondovima Evropske unije ne zahteva posrednike. Sve relevantne informacije o projektima dostupne su na sajtu Delegacije i na sajtu Evropske komisije.

Kontakt

Vladimira Popovića 40/V, Avenija 19a, 11070 Novi Beograd, Srbija
011 30 83 200
delegation-serbia@eeas.europa.eu, www.europa.rs

Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA)

IPA Instrument za pretpristupnu pomoć, je usmereni mehanizam koji je stvorila EU za uspešno davanje pomoći zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj. Potrebe su veoma raznovrsne među zemljama kandidatima (Turska, Hrvatska i Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija) i zemljama potencijalnim kandidatima (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Crna Gora i Srbija). IPA je osmišljena da precizno zadovolji te potrebe kroz jedinstven ali fleksibilan instrument. Usmerena je tako da upravo građani od nje imaju neposrednu korist. Projekti koje pomaže osmišljeni su da zemlje kandidate i potencijalne kandidate dovedu na liniju standarda EU. IPA je stupila na snagu početkom 2007. godine i tim zemljama treba da obezbedi skoro 11,5 milijardi EUR za period 2007–2013. godine.

IPA pruža različite oblike pomoći zemljama koje sprovode političke i ekonomske reforme na svom putu ka članstvu u EU: investicije, ugovore za nabavku ili subvencije; stručnjake država članica za razvoj administrativne saradnje; aktivnosti za podršku zemljama korisnicama; pomoć za realizaciju i upravljanje programima; u izuzetnim slučajevima, budžetsku podršku.

Srbija učestvuje i u prekograničnim programima u koje su uključene Bugarska, Rumunija, Mađarska i zemlje Zapadnog Balkana.

Kontakt Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji
Vladimira Popovića 40, GTC Avenija 19, 11070 Novi Beograd
011 30 83 200
delegation-serbia@ec.europa.eu, www.europa.rs

Ko može da dobije sredstva Pravna lica, regionalne razvojne agencije, opštinske kancelarije za lokalni ekonomski razvoj, privredne komore, javna komunalna preduzeća, lokalne kancelarije za zapošljavanje, organi za razvoj turizma, klaster asocijacije, industrijska i profesionalna udruženja.

Fond Green for growth

Pokrenut od strane Evropske investicione banke i Nemačke razvojne banke (KfW), Green for Growth Fund, Southeast Europe (GGF), je posvećen povećanju energetske efikasnosti i podsticanju korišćenja obnovljivih izvora energije u Jugoistočnoj Evropi. GGF obezbeđuje sredstva finansijskim institucijama u svrhu kreditiranja malih i srednjih preduzeća i domaćinstava za finansiranje projekata energetske efikasnosti. Takođe, Fond direktno ulaže u projekte obnovljivih izvora energije, ESCO kompanije, kao i kompanije koje pružaju usluge ili su proizvođači energetske opreme ili proizvoda. GGF takođe pruža mogućnost da pomogne projekte i kroz tehničku pomoć koja može da obuhvati izradu studija, projektne dokumentacije, itd. Fond je osnovan kao javno-privatno partnerstvo. Investitori u fond su članovi donatorske zajednice, međunarodne finansijske institucije i privatni investitori. Fond je registrovan prema luksemburškom zakonu kao preduzeće za ulaganja (SCIAV). Fondom upravlja Oppenheim Asset Management Services S.à r.l. iz Luksemburga u konzorcijumu sa investicionim savetnikom, Finance in Motion GmbH iz Frankfurta na Majni, Nemačka i tehničkim savetnikom MACS Management & Consulting Services GmbH iz Frankfurta na Majni, Nemačka.

Kontakt Finance in Motion GmbH
Dragoslava Jovanovića 3, 11000 Beograd, Srbija
011 32 32 329, 011 33 42 257
serbia@finance-in-motion.com, www.finance-in-motion.com

KfW implementira programe energetske efikasnosti u saradnji sa pet partnerskih institucija (ProCredit banka, ProCredit Leasing, Volksbank, Čačanska banka i Raiffeisen banka) u ukupnom iznosu od 72.000.000,00 EUR. KfW takođe finansira program ulaganja u opštinsku infrastrukturu gde će ukupni iznos dostići 101.000.000,00 EUR do kraja 2011. godine i u okviru koga će u budućnosti biti uvedeni podsticaji za investiranje u energetske efikasne projekte.

Kontakt Župana Vlastimira 6, 11000 Beograd
011 36 71 273, 011 36 70 128
jasmina.vulovic@kfw.de, www.kfw-entwicklungsbank.de/serbia

Sedmi okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7)

FP7 je skraćeni naziv za Sedmi okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj. To je glavni instrument EU za finansiranje istraživanja u Evropi, osmišljen da odgovori na potrebe Evrope za zapošljavanjem i konkurentnošću na svetskom tržištu i primenjuje se u periodu od 2007-2013 godine. Program je pokrenut 1984. godine oslanjajući se na znanje kao najveći evropski resurs.

FP7 je namenjen za pružanje podrške u određenim prioritetnim oblastima. On je sačinjen iz četiri glavne grupe aktivnosti sadržane u četiri specifična programa. Pored ova četiri programa postoji i peti program koji se odnosi na nuklearna istraživanja.

FP7 se sastoji iz sledećih Programa :

- SARADNJA (CO-OPERATION) – podrška saradnji između univerziteta, industrije, istraživačkih centara i organa vlasti unutar EU u cilju dostizanja vodeće uloge u ključnim naučnim i tehnološkim oblastima – 32 milijarde EUR

- IDEJE (IDEAS) – poboljšanje dinamičnosti, kreativnosti i izvrsnosti evropskog istraživanja na svim naučnim i tehnološkim poljima. Ovu aktivnost nadziraće Evropsko istraživačko Veće – 7,5 milijardi EUR

- LJUDI (PEOPLE) – odnosi se na tzv. “Maria Kiri” aktivnosti i tiče se kvantitativnog i kvalitativnog ojačavanja ljudskog potencijala i mobilnosti evropskih istraživača, kao i mobilnosti između univerziteta i industrije i jačanja veza sa nacionalnim sistemima – 4, 7 milijardi EUR

- KAPACITETI (CAPACITIES) – odnosi se na razvoj i punu eksploataciju istraživačkih kapaciteta EU kroz podršku istraživačkoj infrastrukturi, regionalnoj saradnji i inovacionim malim i srednjim preduzećima – 4,2 milijarde EUR

- ZAJEDNIČKI ISTRAŽIVAČKI CENTAR (Joint Research Centre JRC) – specifičan program za nenuklearne aktivnosti – 1, 7 milijardi EUR

- EURATOM (Euratom Treaty) – tradicionalni sektor za istraživanja o nuklearnoj sigurnosti – 2,7 milijardi EUR

Kontakt Privredna komora Srbije
Resavska 13 – 15, 11000 Beograd, Srbija
011 33 00 932
natasa.kecman@pks.rs, www.pks.rs/eu

Iznos raspoloživih sredstava Energija – 2,93 milijardi EUR
Životna sredina - 2,53 milijardi EUR

Ko može da dobije sredstva

- 3 nezavisne institucije iz 3 različite zemlje članice EU (MS) ili pridružene članice (AC);
- pravo učešća imaju fizička lica (specifični program Ljudi/People);
- združeni istraživački centri mogu učestvovati, no poželjno je da budu iz MS ili AC (isti princip se primenjuje i za međunarodne evropske interesne organizacije i tela osnovana u skladu sa zakonima EC);
- dodatni uslovi: broj i tip učesnika, mesto osnivanja i sl. mogu biti ustanovljeni putem radnih programa (WP) ili u specifičnim programima (SP);
- posebni učesnici, sastavljeni od više članova, koji zadovoljavaju prethodno navedene uslove, takođe mogu učestvovati.

Okvirni program za konkurentnost i inovativnost (CIP)

Okvirni program za konkurentnost i inovativnost (CIP) je program Evropske zajednice koji ima za cilj da podstakne konkurentnost evropskih preduzeća, pre svega malih i srednjih preduzeća. Program podržava inovativne aktivnosti, uključujući eko-inovacije, omogućava lakši pristup kapitalu i uslugama za podršku poslovanju. Program podstiče široko korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija i doprinosi razvoju održivog, konkurentnog i sveobuhvatnog informacionog društva. Program je, takođe, usmeren na stimulisanje korišćenja obnovljivih vidova energije i energetske efikasnost.

Kontakt	Privredna komora Srbije Resavska 13 – 15, 11000 Beograd, Srbija 011 33 00 932 natasa.kecman@pks.rs, www.pks.rs/eu
Iznos raspoloživih sredstava	36.000.000 EUR Finansijski doprinos CIP Eco-innovation poziva je u obliku granta koji pokriva do 50 % prihvatljivih troškova po projektu.
Ko može da dobije sredstva	Poziv je otvoren za sva pravna lica, ali prioritet imaju mala i srednja preduzeća.

Kreditanstalt für wiederaufbau (KfW)

KfW, osnovana 1948, je najveća nemačka finansijska institucija na domaćem tržištu i zvaničan finansijski agent za saradnju sa zemljama u razvoju i tranziciji. Savezna Republika Nemačka učestvuje sa 80% u osnivačkom kapitalu, dok preostalih 20% pripada nemačkim federalnim državama. Sa ukupnom bilansnom aktivom koja prelazi 360 milijardi EUR, KfW je među najvećim bankama u Evropi. KfW razvojna banka, u ime Federalne Republike Nemačke, implementira programe finansijske saradnje Republike Nemačke sa Srbijom. Investicije finansirane preko KfW-a prelaze nivo od 930.000.000,00 EUR, uključujući 430.000.000,00 EUR u energetsom sektoru, 170.000.000,00 EUR u oblasti vodosnabdevanja i 345.000.000,00 EUR u oblasti jačanja finansijskog sektora putem promocije razvoja malih i srednjih preduzeća, investicija u opštinsku infrastrukturu i energetske efikasnost. Programi energetske efikasnosti promovišu se kroz dva sektora – energetske sektor i finansijski sektor.

Energetski sektor: Neposredno posle političkih promena, KfW je finansirala uvoz struje u iznosu od 20.700.000,00 EUR, nakon čega je usledilo potpisivanje kreditnog ugovora od preko 51.000.000,00 EUR sa Elektroprivredom Srbije za finansiranje hitno potrebnih popravki i rezervnih delova u energetsom i rudarskom sektoru.

KfW je takođe uključena u finansiranje rehabilitacije hidroelektrana Bajina Bašta i Zvornik sa povoljnim kreditima od ukupno 100.000.000,00 EUR. Rehabilitacijom će se produžiti vek trajanja ovih ekološki prihvatljivih postrojenja za još 40 godina, pri čemu će biti povećan i njihov kapacitet.

KfW je sa EPS-om dogovorio projekat vezan za ekološke mere u energetsom sektoru u iznosu od 46.000.000,00 EUR. Cilj projekta je povećanje energetske efikasnosti u termo elektrani "Nikola Tesla" i obezbeđenje ekološki prihvatljivog transporta i odlaganja pepela u elektrani Kostolac, a u skladu sa standardima Evropske unije u oblasti životne sredine. Trenutno KfW i EPS rade na pripremi dva projekta: Projektu Ekološkog unapredjenja u Kolubari, gde je fokus uspostavljanje Sistema upravljanja ugljem kako bi se povećao kvalitet i efikasnost sagorevanja lignita, kao i na rehabilitaciji hidro elektrane Vlasinske. Iznos ova dva projekta biće preko 130.000.000,00 EUR. Takođe, u pripremi je i projekat povećanja energetske efikasnosti u javnim zgradama, naročito školama, u vrednosti od 10.000.000,00 EUR.

Finansijski sektor: KfW Programi za finansijsku efikasnost i obnovljive izvore energije u Srbiji, preko lokalnih banaka partnera, finansiraju ekonomski održive i ekološki prihvatljive projekte energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije u domaćinstvima i privredi. Na ovaj način podstiče se energetska efikasnost kao "zeleni" bankarski proizvod u Srbiji. KfW odobrava srednjoročne i dugoročne kreditne linije, kao i tehničku pomoć za razvoj novih kreditnih proizvoda u oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Za krajnjeg korisnika, projekat rezultira dugoročno efikasnim i ekološki prihvatljivim korišćenjem energije, čime se podstiče ekonomski i društveni razvoj i zaštita životne sredine u regionu. Samo investicije koje doprinose smanjenju potrošnje energije za najmanje 20% i/ili smanjenju CO2 emisije za najmanje 20% mogu biti finansirane iz ove linije. Kreditne linije su, u zavisnosti od Programa, podržane sredstvima nemačke Vlade (Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj i Ministarstva za životnu sredinu) i sredstvima Evropske unije.

Međunarodna finansijska korporacija (IFC)

IFC je jedan od pet pravnih subjekata koji čine Grupaciju Svetska banka tj. Svetsku banku. Njen cilj je promovisanje održivih investicija privatnog sektora u zemlje u razvoju, koje pomažu smanjenje siromaštva i poboljšavaju kvalitet života ljudi. Ukupni aktivni portfolio IFC-a trenutno iznosi 16,8 milijardi USD. Kreditni program IFC-a ima za cilj poboljšanje očuvanja energije i smanjenje emisije CO2. Krediti za uštedu energije kojima se mogu značajno unaprediti poslovanje su namenjeni investiranju u povećanje energetske efikasnosti.

Kontakt	Giovanni Daniele, Resident Representative Bulevar Kralja Aleksandra 86, 11000 Beograd, Srbija 011 30 23 750 SBrkic@ifc.org, www.ifc.org				
Iznos raspoloživih sredstava	10.000.000,00 EUR				
Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Preduzetnici; • Poljoprivredna gazdinstva.				
Uslovi kredita	<table><tr><td>Kamata</td><td>Prema dogovoru sa komercijalnom bankom koja plasira kredite</td></tr><tr><td>Rok</td><td>Prema dogovoru sa komercijalnom bankom koja plasira kredite</td></tr></table>	Kamata	Prema dogovoru sa komercijalnom bankom koja plasira kredite	Rok	Prema dogovoru sa komercijalnom bankom koja plasira kredite
Kamata	Prema dogovoru sa komercijalnom bankom koja plasira kredite				
Rok	Prema dogovoru sa komercijalnom bankom koja plasira kredite				
Banke koje plasiraju kredite	ProCredit bank				

Kontakt Nenad Pavlović, South East Europe Consultants
Makenzijeva 53/IV, 11000 Beograd, Srbija
011 20 40 357
nenad.pavlovic@seec-bg.com, www.websedff.com

Iznos raspoloživih sredstava 60.000.000,00 EUR

Ko može da dobije sredstva • Mala i srednja preduzeća.

Uslovi kredita **Kamata** Prema dogovoru sa predstavnicima EBRD
Rok Do 12 godina

Banke koje plasiraju kredite Banca Intesa, Societe Generale banka, UniCredit Bank

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Evropska banka za obnovu i razvoj osnovana je 1991. godine u cilju olakšavanja tranzicije sedam zemalja bivših socijalističkih republika (Bugarska, Čehoslovačka, Mađarska, Poljska, Rumunija, SSSR i SFRJ) na tržišnu ekonomiju. Najveći deo sredstava usmerava se na razvoj i jačanje ekonomije. Uslov za korišćenje je poštovanje ljudskih prava, razvijanje višepartijske demokratije, izgradnja pravne države i tržišna orijentacija. Dosadašnje investicije EBRD u Srbiji iznose preko 2,6 milijardi EUR.

Kreditna linija održive energije za zapadni Balkan (WeBSECLF)

Kreditna linija dostupna je kao pomoć preduzećima za investiranje u projekte za povećanje energetske efikasnosti. Prvenstveno je namenjena preduzećima privatnog sektora koja implementiraju projekte EE i OIE i privatnim kompanijama koje sprovode projekte EE i OIE u poslovnim zgradama. Predlog projekta se podnosi EBRD-u koji daje saglasnost o podobnosti projekta pa se rokovi ugovaraju direktno sa komercijalnom bankom koja plasira kredit.

Kontakt Skadarska 10/3, 11000 Beograd, Srbija
011 32 44 334
info@webseclf.com, www.webseclf.com

Iznos raspoloživih sredstava 60.000.000,00 EUR

Ko može da dobije sredstva • Mala i srednja preduzeća.

Uslovi kredita **Kamata** Prema dogovoru sa komercijalnim bankama koje plasiraju kredite
Rok Prema dogovoru sa komercijalnim bankama koje plasiraju kredite

Banke koje plasiraju kredite Banca Intesa

Linija direktnog finansiranja projekata održive energije za zemlje zapadnog Balkana (WeBSEDF)

WeBSEDF obuhvata namenske kreditne linije koje obezbeđuju sredstva za dalje kreditiranje preko banaka učesnica, i to projektima malih i srednjih preduzeća koji su dizajnirani tako da bi povećali energetske efikasnosti i razvili obnovljive izvore energije. Predlog projekta i zahtev za kredit se podnosi EBRD-u.

WeBSEDF se sastoji od dve komponente:

Komponenta 1 je za preduzeća privatnog sektora koje implementiraju projekte energetske efikasnosti i privatne kompanije koje implementiraju projekte obnovljivih izvora energije.

Komponenta 2 je za privatna preduzeća koja implementiraju mere energetske efikasnosti i/ili mere obnovljivih izvora energije u objektima koje se koriste u komercijalne svrhe.

MEĐUNARODNE RAZVOJNE ORGANIZACIJE I FONDOVI

Evropska investiciona banka (EIB)

Evropska investiciona banka (EIB) finansijska institucija Evropske unije osnovana je 1958. godine u skladu sa Rimskim ugovorom. Učestvuje ravnopravno sa domaćim finansijskim institucijama u finansiranju investicionih programa za mala i srednja preduzeća koji su deo ciljeva Evropske unije.

Sve investicije ostvarene kroz ovaj program moraju da budu locirane u Republici Srbiji, a maksimalna vrednost kredita je 12.500.000,00 EUR po projektu.

Kontakt	Vladimira Popovića 38-40, 11000, Beograd, Srbija 011 31 21 756 i.vujic@eib.org, www.eib.org
Iznos raspoloživih sredstava	250.000.000,00 EUR
Ko može da dobije sredstva	<ul style="list-style-type: none"> • Mala i srednja preduzeća; • Organi državne uprave.
Uslovi kredita	Kamata Prema dogovoru sa komercijalnom bankom koja plasira kredite Rok Prema dogovoru sa komercijalnom bankom koja plasira kredite
Banke koje plasiraju kredite	ERSTE bank, Komercijalna banka, UniCredit Bank, OTP banka, Eurobank EFG, Raiffeisen banka i Privredna banka Beograd

Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP)

Program ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Srbiji usmeren je ka razvojnim pitanjima i agendi orijentisanoj prema EU integracijama. U skladu sa okvirima UNDAF-a, programskog dokumenta za Srbiju i akcionog plana programa za Srbiju za period 2010-2015, UNDP se fokusira na oblasti javne uprave i reforme pravosuđa, zatim na bolji pristup uslugama i pravima, kao i na promovisanje lokalnog razvoja koji su usmereni ka postizanju Milenijumskih ciljeva razvoja.

Kontakt Internacionalnih brigada 69, 11000 Beograd, Srbija
011 20 40 400
juerg.staudenmann@undp.org, www.undp.org.rs

Iznos raspoloživih sredstava U zavisnosti od konkursa i tipa projekta

Ko može da dobije sredstva Državne/vladine institucije, parlament, organi lokalne samouprave, nevladine organizacije. Od aktera koji su uključeni u realizaciju projekata, očekuje se finansijska i nefinansijska podrška.

Nemačka organizacija za tehničku saradnju (GIZ)

Nemačka organizacija za tehničku saradnju (GIZ) d.o.o. je preduzeće za međunarodnu saradnju koje radi na postizanju održivog razvoja, a posluje širom sveta. Ono nudi rešenja za političke, ekonomske, ekološke i socijalne razvoje u globalizovanom svetu koja su održiva u budućnosti.

GIZ u Srbiji sprovodi sledeće projekte:

- Pravna reforma
- Komunalni ekonomski razvoj u regionu Dunava
- Energetska efikasnost
- Modernizacija komunalnih usluga
- Reforma srednjeg stručnog obrazovanja i usavršavanja u Srbiji
- Reforma Poreske uprave Srbije
- Reforma sistema javnih finansija u Srbiji.

Kontakt Ilije Garašanina 4/10, 11000 Beograd, Srbija
011 33 49 903
www.gtzwbfbf.org

Iznos raspoloživih sredstava Iznosi koji se dodeljuju zavise od konkretnog projekta.

Ko može da dobije sredstva

- Lokalne samouprave;
- Javna komunalna preduzeća;
- Javna preduzeća.

MEĐUNARODNE RAZVOJNE BANKE

Međunarodni Višegradski fond

Međunarodni Višegradski fond je finansijska institucija osnovana 2000. godine u Češkoj od strane 4 države: Češke, Mađarske, Poljske i Slovačke. Misija fonda je promovisanje razvoja i bliže saradnje između zemalja višegradske grupe i učvršćivanje odnosa među ljudima u regionu. Korisnici sredstava su do sada pretežno bile nevladine organizacije, opštine i lokalne samouprave, univerziteta, škole i druge javne institucije, kao i pojedinačni građani. Program malih donacija realizuje se početkom meseca marta, juna, septembra i decembra, a program standardnih donacija 15. marta i 15. septembra. Svaki projekat mora uključivati saradnju sa zemljama višegradske grupe.

Kontakt Kristína Ácsová, Project Coordinator: Standard Grants
Kráľovské údolie 8, 811 02 Bratislava, Slovačka
+421 259 203 803
acsova@visegradfund.org, www.visegradfund.org

Iznos raspoloživih sredstava 2.740.000,00 EUR

Ko može da dobije sredstva

- Preduzeća
- Opštine
- NVO
- Škole
- Javna preduzeća

Uslovi kredita **Kamata** Bespovratna sredstva

Rok 12 meseci

Švajcarska kancelarija za saradnju (Swiss cooperation office)

Cilj saradnje je da podrži napore Srbije ka evropskim integracijama, doprinoseći: poboljšanoj socijalnoj inkluziji i smanjenju siromaštva, kao i povećanju konkurentnosti ekonomije.

„Strategija saradnje sa Srbijom 2010-2013“ pokriva četiri glavne oblasti:

- Ekonomski razvoj
- Vladavina prava i demokratija
- Obrazovanje
- Energetska efikasnost i obnovljiva energija.

Kontakt Knez Mihailova 10/IV, 11000 Beograd, Srbija
011 32 82 220
www.swisscooperation.org.rs

Iznos raspoloživih sredstava Visina sredstava varira od 100.000-10.000.000 švajcarskih franaka u zavisnosti od oblasti. Sredstva za male projekte se odobravaju u maksimalnom iznosu od 20.000 CHF.

Ko može da dobije sredstva Ministarstva, vladine organizacije, nevladine organizacije i udruženja.

Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID)

Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) je nezavisna agencija savezne vlade. USAID je zadužena za pružanje ekonomske i humanitarne pomoći u čitavom svetu. Strategija za Evropu i Evroaziju usmerena je na tri glavne oblasti: ekonomsko restrukturiranje i razvoj, demokratija i lokalna uprava, i izazovi tranzicije koji su specifični za svaku zemlju.

Kontakt	Kneza Miloša 50, 11000 Beograd, Srbija 011 30 64 675 comments-Belgrade@usaid.gov, www.serbia.usaid.gov
Iznos raspoloživih sredstava	Varira u zavisnosti od programa pomoći.
Ko može da dobije sredstva	Radi povećanja resursa i uticaja programa, projekti USAID rade sa nacionalnim i lokalnim organima vlasti, institucijama, organizacijama civilnog društva i privatnim kompanijama.

Program lokalnog ekonomskog razvoja na balkanu (LEDIB)

Danski program lokalnog ekonomskog razvoja na Balkanu (LEDIB) je petogodišnji program za podršku lokalnom ekonomskom razvoju sa fokusom na razvoj sektora malih i srednjih preduzeća. Razvojni cilj programa je društveno uravnotežen ekonomski razvoj i kreiranje radnih mesta u Nišavskom Okrugu u Srbiji.

Razvojni cilj programa je društveno uravnotežen ekonomski razvoj i kreiranje radnih mesta u Nišavskom Okrugu u Srbiji.

Kontakt	Strahinjića bana b.b, Biznis Centar Ambasador, IV sprat, 18000 Niš, Srbija 018 292 316, nis@ledib.org, www.ledib.org
Iznos raspoloživih sredstava	<ul style="list-style-type: none"> Kratkoročni krediti: od 3.000,00 EUR do 30.000,00 EUR Dugoročni krediti: od 10.000,00 EUR do 50.000,00 EUR
Ko može da dobije sredstva	Preduzetnici, mala i srednja preduzeća (uključujući i zadruge) registrovana na području Nišavskog okruga.
Uslovi kredita	Kamata Krediti se odobravaju korisnicima kredita po promenljivoj kamatnoj stopi koja se sastoji od referentne kamatne stope NBS + 3 do 4 procentna poena na godišnjem nivou.
	Rok <ul style="list-style-type: none"> Kratkoročni krediti: od 6 do 12 meseci. Dugoročni investicioni krediti: od 1 do 5 godina, uključujući i grejs period koji može biti do 12 meseci. U grejs periodu se obračunava i naplaćuje interkalarna kamata.
Posrednička banka	NLB banka